

Marija Jelušić, Ivan Malčić i suradnici „Pedijatrijska reumatologija” Zagreb: Medicinska naklada. 2014:I-XVI,1-370.

U Hrvatskom liječničkom domu u Zagrebu, 16. prosinca 2013., održano je predstavljanje nove hrvatske reumatološke knjige Marije Jelušić, Ivana Malčića i suradnika „Pedijatrijska reumatologija” u izdanju Medicinske naklade iz Zagreba. Knjigu su predstavili primarijus Goran Ivanišević, profesori Neda Aberle i Jugoslav Bagatin, autori docentica Marija Jelušić i profesor Ivan Malčić, kao i profesorica Anđa Raić, direktorica Medicinske naklade. Predstavljajući su, prikazujući ovo značajno djelo hrvatske medicinske publicistike tiskano na 370 stranica velikoga formata (21,5 × 27,6), istaknuli koliko je velika važnost toga rada za dječju reumatologiju u Hrvatskoj. Recenzenti knjige bili su profesori Drago Batinić (Medicinski fakultet Zagreb), Neda Aberle (Medicinski fakultet Osijek) i Jugoslav Bagatin (Medicinski fakultet Split).

Počašćen sudjelovanjem u predstavljanju knjige, autor ovoga prikaza govorio je o prošlosti reumatologije u Hrvatskoj i naveo važne događaje. Profesorica Tea Šik-Oberhofer 1950. godine osniva Kardiološko-reumatološki odjel na Dječjoj klinici Rebro. Pedijatrijska sekcija Zbora liječnika Hrvatske 1950-ih godina osniva Komisiju za reumatsku bolest. Godine 1957. osniva se Kardiološko-reumatološki odjel na Dječjoj klinici Šalata. Dana 21. prosinca 1960. predsjednica profesorica Šik-Oberhofer izvještava o radu. Godine 1964. Zavod za zaštitu zdravlja grada Zagreba izdaje „Upute za sprečavanje reumatske groznice, liječenje streptokoknih infekcija i profilaksu recidiva reumatske groznice”. U to su se vrijeme reumatskom vrućicom bavili profesorica Šik-Oberhofer i dr. Sreto Vukadinović, a kroničnim reumatizmom u djece profesor Tomo Pitamic (1921. - 1976.) s Kardiološko-reumatološkog odjela Dječje klinike Šalata, i to juvenilnim reumatoidnim artritismom. Godine 1975. Tomislav Pitamic objavljuje knjigu „Reumatske bolesti dječje dobi”, koju je izdala Sveučilišna naklada Liber iz Zagreba. U to vrijeme djeluju dječji reumatolozi primarijus Miljenko Grgić, primarijus Avdo Prohić i primarijus Lana Tambić-Bukovac. Primarijus Ante Bijelić (1920.) doktorirao je 1971. godine s temom „Juvenilni reumatoidni artritis. Klinička studija s posebnim osvrtom na la-

boratorijske pretrage i pojavljivanje u SFRJ” na Medicinskome fakultetu Sveučilišta u Ljubljani, a dr. Blagoje Taseski 1989. s temom „Imunokompleksi u bolesnika s juvenilnim kroničnim artritismom” na Medicinskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Prvi radni sastanak pedijatrijskih reumatologa Jugoslavije održan je 29. i 30. rujna 1989. u Thalassoterapiji u Crikvenici. Prikazana su priopćenja: Dragan Dekaris o suvremenoj imunoterapiji, B. Taseski o desetogodišnjem iskustvu u liječenju d-penicilaminom, Avdo Prohić o primjeni glukokortikoida, M. Capar o iskustvima s nesteroidnim antireumaticima, B. Taseski i M. Capar o imunogenetskim reperkusijama antireumatske terapije, Vladimir Dugački o liječenju očnih oštećenja tijekom juvenilnog kroničnog artritisa, Miroslav Hašpl o ulozi ortopeda u terapijskom timu, Darko Antičević i suradnici o timskom pristupu diferencijalnoj dijagnostici, Vera Vitulić i Božidar Ćurković o osobitostima fizikalne terapije te Vlasta Brozičević i Juraj Šajatović o kasnim posljedicama zbog neadekvatnog liječenja.

Godine 1994. Ivan Malčić i suradnici objavljuju knjigu, prvu te vrste u Hrvatskoj, „Reumatologija dječje dobi” u izdanju Školske knjige iz Zagreba na 318 stranica. Recenzenti su bili profesori Theodor Dürrigl, Nikša Drinković i Ivo Jajić. U pisanju toga pionirskoga djela sudjelovalo je 16 autora iz Zagreba. Među njima je bilo sedam pedijatarata (Ivan Malčić, Nina Barišić, Miroslav Harjaček, Zvonimir Puretić, Darko Richter, Jasna Slaviček i Lana Tambić-Bukovac), dvojica dermatologa (Branko Baričević i Željko Pavičić), tri fizijatra-reumatologa (Božidar Ćurković, Goran Ivanišević i Blagoje Taseski), internistica Dubravka Bosnić, oftalmolog Vjekoslav Dorn, ortoped Miroslav Hašpl i radiologinja Kristina Potočki.

Knjiga sadrži predgovor i tumač kratica, a podijeljena je u dva dijela. Opći dio sadrži poglavlja: Uvod, Etiopatogeneza, Pristup reumatskom bolesniku, Laboratorijski testovi, Radiološki pristup, Oftalmološke manifestacije, Medikamentno liječenje i Plazmafereza. Specijalni dio sadržava poglavlja: Reumatska vrućica, Juvenilni kronički artritis, Spondiloartropatije, Sistemski eritemski

Tablica 1. Broj citata hrvatskih autora

Poglavlja	Broj referencija	Hrvatski autori
Opći dio		
Uvod u reumatske bolesti dječje dobi	19	3
Anatomija i fiziologija muskuloskeletnog sustava	20	1
Imunosni sustav i imunopatogeneza reumatskih bolesti	66	1
Genetika i reumatske bolesti	18	-
Sustav HLA i reumatske bolesti dječje dobi	20	3
Pristup djetetu s reumatskom bolešću	31	4
Laboratorijska dijagnostika autoinflamatornih i autoimunskih (reumatskih) bolesti	24	5
Radiološke pretrage u reumatskim bolestima... ultrazvuk mišića i zglobova u djece	22	4
Druge pretrage u reumatskim bolestima	17	1
■ Scintigrafija skeleta u pedijatriji	8	3
■ Kompjuterizirana kolor-teletermografija	12	2
■ Kapilaroskopija	12	1
■ Biomehanička analiza hoda	18	3
Farmakološko liječenje reumatskih bolesti u djece	10	2
Fizikalna terapija reumatskih bolesti u dječjoj dobi	19	-
Specijalni dio		
Juvenilni idiopatski artritis (JIA)	35	10
Sistemska eritemski lupus (SLE)	29	7
Neonatalni lupusni sindrom	14	2
Antifosfolipidni sindrom	21	2
Juvenilni dermatomiozitis	41	3
Sistemska sklerodermija, lokalizirana sklerodermija	7+8	-
Sindromi preklapanja	25	-
Raynaudov sindrom	9	-
Sistemska vaskulitisa	5	-
■ Leukocitoklastični vaskulitis	15	1
■ Nodozni poliarteritis	18	4
■ Kawasakijska bolest	14	2
■ Granulomatozni vaskulitisa etc.	16	2
■ Behçetova bolest	9	-
■ Sarkoidoza	8	-
Artritis vezani uz infekcije	11	6
■ Virusni artritis	6	-
■ Reaktivni artritis	13	-
■ Akutna reumatska vrućica	8	2
■ Poststreptokokni reaktivni artritis	8	1
■ Lajmska borelijoza	14	-
Autoinflamatorne bolesti	10	-
Sindrom aktivacije makrofaga	11	-
Oftalmološke manifestacije u reumatskim bolestima	27	1
Reumatske valvularne srčane bolesti	6	2
Neurološke manifestacije reumatskih bolesti	23	4
Reumatske bolesti i primarne imunodeficijencije	8	-
Neupalni sindromi mehanički uzrokovane boli	15	-
Sindromi amplifikacije boli	11	-
Tumori kostiju - reumatske manifestacije	4	-

lupus, Juvenilni dermatomiozitis, Vaskulitisa sindromi, Progresivna sistemska skleroza, Imunodeficijencija i reumatske bolesti, Miješana bolest vezivnog tkiva, Osteomijelitis i artritis uzrokovan infekcijama, Fizija-

trijski pristup, Ortopedsko kirurško liječenje JKA i Kazalo pojmova. Godine 1997. dr. Miroslav Harjaček brani disertaciju „Zastupljenost mRNA cikotina u sinovijalnoj opni bo-

lesnika s juvenilnim artritisom” na Medicinskoj fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U studenome 1997. godine osnovano je Hrvatsko društvo za pedijatrijsku kardiologiju i reumatologiju HLZ-a na poticaj B. Taseskog i u realizaciji profesorice Višnje Fabečić-Sabadi i docenta Ivana Malčića. Društvo svake godine održava sastanak ili simpozij, a posljednji je bio 2013. u Varaždinu.

Godine 2002. primarijus Ksenija Berdnik-Gortan osniva Društvo reumatičara za djecu i odrasle grada Zagreba. Marija Jelušić, Ivan Malčić i suradnici objavljuju 2014. upravo prikazanu knjigu „Pedijatrijska reumatologija”, koju su stručno uredili Marija Jelušić i Ivan Malčić, a recenzirali profesori Neda Aberle, Drago Batinić i Vojko Rožmanić.

Knjiga sadrži popis kratica i popis 27 autora, dva iz Splita i 25 iz Zagreba. Među njima je sedam pedijatara (Nina Barišić, Ernest Bilić, Marijan Frković, Marija Jelušić, Ivan Malčić, Darko Richter i Iva Rukavina), tri internista (Branimir Anić, Jugoslav Bagatin i Marko Barešić), anatomkinja Nataša Kovačić, biologinja Zorana Grubić,

biomehaničar Vladimir Medved, dermatovenerologinja Zrinka Bukvić Mokos, fizijatar-reumatolog Porin Perić, fiziologinja Danka Grčević, imunolog Branko Malenica, istraživač Ivan Krešimir Lukić, medicinska biokemičarka Ana Kozmar, neurologinja Jagoda Stipić, nuklearni medicinar Stanko Težak, oftalmolog Nenad Vučkojević, dva ortopeda (Tomislav Đapić i Igor Šmigovec) te tri radiologa (Kristina Potočki, Maja Prutki i Ksenija Štekić Novački).

Nakon sadržaja slijede poglavlja: Popis oznaka i kratica (196), Predgovor, Izjava autorâ o izvornosti djela (Marija Jelušić, Ivan Malčić), kao i dijelovi Opći dio (str. 2-158), Specijalni dio (str. 160-348), Neupalne bolesti (str. 350-361) i Pojmovno kazalo (str. 363-369). Listajući knjigu, nakon svakoga poglavlja nalazimo popis referencija.

Ako je knjiga „Reumatologija dječje dobi” iz 1994., nastala u ratno doba, navijestila pobjedu, knjiga „Pedijatrijska reumatologija” iz 2014., nastala u recesijsko doba, naviješta nadu u bolju budućnost Hrvatske.

Goran Ivanišević